

Vill du bli tandläkare?

- information om tandläkarutbildningen

**Du som håller den här broschyren i din hand är kanske intresserad av att bli tandläkare. Vill du veta mer innan du gör ditt val? Läs igenom den här broschyren och kontakta sedan lärosätena för mer information.
Adresser och telefonnummer hittar du längst bak.**

Vad gör en tandläkare?

Tandläkaren utreder, förebygger och behandlar sjukdomar och skador i munhålan och det övriga käksystemet.

En tandläkare undersöker sina patienter, ställer diagnos, bestämmer vilken behandling som måste utföras och ansvarar för att behandlingen blir genomförd. Denna kan bestå av allt från förebyggande åtgärder till omfattande och avancerade operativa ingrepp.

Den vård som tandläkaren utför är avancerad ur både teknisk och allmänmedicinsk synvinkel. Tandläkaryrket ställer stora krav på personligt engagemang och intresse för människor. Det krävs att man har en utpräglad känsla för service och kvalitet.

Tandläkaren leder arbetet och samarbetar med den övriga personalen i tandvårdsteamet. Det är därför viktigt att man som blivande tandläkare har känsla för teamet och har god samarbetsförmåga.

Som legitimerad tandläkare kan man välja mellan flera olika arbetsområden. I den offentliga vården kan du arbeta som anställd tandläkare på en folktandvårds-klinik. Du kan också välja att driva eget företag eller vara anställd i privat verksamhet. Den som vill kan även arbeta som lärare eller forskare, eller vidareutbilda sig till specialist.

Så blir man tandläkare

I Sverige omfattar Tandläkarutbildningen 300 högskolepoäng (5 år) och finns på fyra studieorter.

De första åren läser de studerande i huvudsak basvetenskapliga ämnen som till exempel anatomi (kroppens inre uppbyggnad), histologi (vävnadslära), fysiologi (normala funktioner) och patologi (sjukdomslära).

Under utbildningen ökar tiden för patientbehandling, och varvat med teoretiska medicinska och odontologiska studier ges den kliniska träning som krävs för att studenten sedan ska kunna arbeta självständigt som tandläkare. Studieplan och studiesätt skiljer sig mycket mellan studieorterna, och du rekommenderas därför att ta direktkontakt med de olika lärosätena.

Tandläkare utbildas på fyra orter: vid Göteborgs universitet, Karolinska Institutet i Stockholm, Malmö högskola och Umeå universitet. Förutom grundläggande behörighet krävs särskild behörighet i fysik, kemi, matematik och biologi.

I Stockholm och Malmö görs intagning även via alternativt urval, till exempel ett inträdesprov och intervju.

Kontakta respektive skola för mer information eller besök Universitets- och högskolerådets webbplats www.studera.nu.

Framtid och löner?

I dag finns det cirka 7 700 yrkesverksamma tandläkare i Sverige.

Framtid?

Det råder balans på arbetsmarknaden för nyexaminerade tandläkare idag. Som nyexaminerad är det i nuläget lättare att få arbete utanför de stora städerna och utbildningsorterna. Behovet av tandvård beräknas dock stiga hos en allt äldre befolkning med allt fler egna tänder kvar i munnen.

Löner?

För den nylegitimerade allmäntandläkaren med anställning inom folktandvården eller privat verksamhet varierar lönen mellan 29 000 och 35 000 kr/mån. Lönen för en erfaren allmäntandläkare varierar sedan mellan 37 000 och 55 000 kr/mån. För vidareutbildade eller befordrade tandläkare (specialister) 50 000 och 70 000 kr/mån. För klinikchefer varierar lönerna mellan 40 000 och 80 000 kr/mån beroende på hur stor kliniken är. Alla siffror är från år 2014.

För tandläkare som driver egen verksamhet gäller särskilda krav och förutsättningar, precis som för alla egna företagare. Inkomsterna för tandläkare med egen verksamhet är därför mycket varierande.

Varför vill du bli tandläkare?

Shigufta är 24 år och läser sista terminen på tandläkarutbildningen på Karolinska Institutet i Stockholm.

När Shigufta Syed gick ut gymnasiet visste hon att hon ville jobba med människor och inom vården men valet stod mellan tandläkare och läkare. För att ta reda på vilket som passade henne bäst ordnade hon så att hon fick gå bredvid en barnläkare och en barntandläkare en vecka i taget.

– Efter det hade jag bestämt mig för att bli tandläkare. Barntandläkaren, pedodontisten, verkade helt enkelt ha roligare på jobbet. Till skillnad från läkaren jobbade tandläkaren med friska barn och jag kände att det vill jag också göra.

Efter gymnasiet tog Shigufta ett år då hon jobbade, reste och läste en fristående kurs. Men sen var hon sugen på att plugga igen och sökte till tandläkarprogrammet.

För att maximera sina chanser att komma in sökte hon både på betyg och via alternativt urval. Hon kom in genom alternativt urval vilket bestod av en uppsats och en intervju.

Så här i slutet av utbildningen kan hon konstatera att den stundtals har varit ganska tuff.

– Det har varit jättejobbiga perioder ibland. Det var till exempel nervöst att göra den första undersökningen och den tog väldigt lång tid. Men man lär sig och ju mer insatt jag har blivit desto mer inser jag att jag vill bli bättre. Som tandläkare har man ett yrke där man ständigt utvecklas.

Shigufta ger rådet att ha tålamod med sig själv under

utbildningen så att man får tid att utvecklas. För det är värt det.

”Att vara tandläkare är ett yrke där man ständigt utvecklas.”

– Känslan när man har hjälpt en patient att slippa ha ont, att kunna tugga igen, den glädjen är obeskrivlig. Något av det bästa med yrket är att man får så snabb respons.

– Sen är ju gemenskapen på skolan helt fantastisk. Vi har så roligt och jag har verkligen fått vänner för livet under de här åren. Så man ska verkligen passa på att engagera sig under studietiden. Jag har varit med i kåren och i Tandläkarförbundets Studerandeförening.

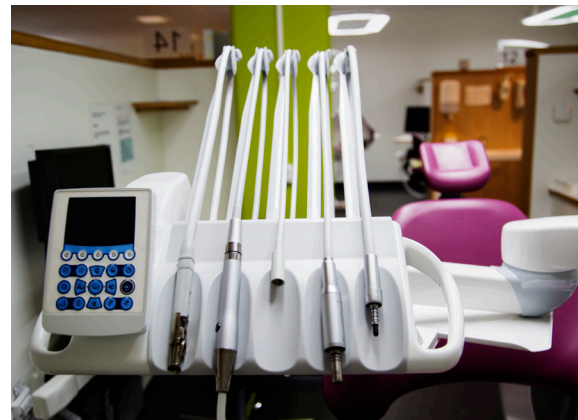
Även om skolarbetet kräver sin tid hinner Shigufta med att jobba extra. Med lite planering går det bra att hinna med en fritid också, säger hon.

Som barn var Shigufta själv tandvårdsrädd men utbildningen och en klok tandläkare har hjälpt henne att bli fri från skräcken. Nu ser hon det som en styrka i arbetet och skulle gärna ägna sig åt att hjälpa tandvårdsrädda i framtiden.

– Jag kan relatera till de som är rädda. Jag vet hur de känner och kan behandla dem på ett bra sätt utifrån mina egna erfarenheter.

Annars lockar det att satsa på någon specialitet. Endodonti, läran om sjukdomar i tandpulpan, känns mest spännande just nu.

– Det är det som är bra med att vara tandläkare, man kan göra så många olika saker.

Fyra tandläkare berättar

Åsa H Larsson, övertandläkare på specialistkliniken för barn- och ungdomsvård – pedodonti, Helsingborg.

”Mitt första jobb var som traineetandläkare inom folk-tandvården i Gävleborg. Därefter jobbade jag på halvtid som tandläkare i Stockholm och gick parallellt med det en tvåårig forskarskola på Karolinska Institutet. Min plan var att bli pedodontist. Inom pedodontin lägger man stor vikt vid det psykologiska omhändertagandet av patienten, vilket alltid har intresserat mig. Det känns viktigt att få vara med och ge grunden för barnens möte med tandvården.

Som ny tandläkare tyckte jag att jobbet var spännande och utmanande. I början utförde jag lika många lagningar på en vecka som jag under utbildningen fick göra på en hel termin. Nu när jag har jobbat som pedodontist i några år känner jag att jag har landat i mitt yrkesval. Det är mindre stress och jag kan lita mig tillbaka på de erfarenheter jag fått genom åren. Jag tycker att det är givande att få hjälpa patienter. Tandläkaryrket är verkligen ett livslångt lärande och jag utvecklar fortfarande min förmåga som kliniker, handledare och specialist.

En av fördelarna med att utbilda sig till tandläkare är att man förutom att arbeta med patienter kan forska, vara lärare eller arbeta inom läkemedelsindustrin. Man kan dessutom arbeta utomlands. Själv är jag på väg med min familj till Grönland för att arbeta i ett halvår.”

Iga Robotycka Lemberger, leg tandläkare, lärare på Karolinska Institutet.

”Att arbeta inom vården hade jag inte haft en tanke på förrän jag genom ett sommarjobb som tandsköterska fick se vad en tandläkares jobb egentligen innebar. Det var ett hantverk på hög nivå. Yrket har senare visat sig passa mig bra. Det är kreativt, ett bra yrke och en internationellt gångbar utbildning. Min första arbetsplats var på folk-tandvården i Gävle. Självlärt var jag nervös i början. Men jag var också förväntansfull och glad över att äntligen vara färdig tandläkare och få sätta igång och arbeta. Med stöd från mer erfarna kollegor på kliniken kom säkerheten smygande och då blev arbetet roligare.

Det var fantastiskt roligt när patienter var nöjda med behandlingen och sa det. Senare valde jag att söka en anställning hemma i Stockholm istället. I fyra års tid jobbade jag som allmäntandläkare på folk-tandvården i Stockholm. Protetik (kronor, broar, proteser, implantat) har intresserat mig alldeles extra och när jag fick möjlighet att söka en specialistutbildning i protetik valde jag att skicka in min ansökan. Det var för två år sedan och idag är jag tillbaka på tandläkarhögskolan där jag är lärare för blivande tandläkare. Samtidigt går jag själv den specialistutbildning jag sökte.

De råd jag vill ge till dig som vill bli tandläkare är att kontakta en tandläkarklinik och be att få vara med ett par dagar så du får se vad yrket innebär. Om du känner dig helt säker på att du vill bli tandläkare - sök! Du kommer inte att ångra dig.”

Maria Nygren, tandläkare på privatkliniken Vasatandläkarna, Göteborg

"Att läsa till tandläkare var något jag började fundera på i gymnasiet. Min syster hade precis börjat på tandläkarhögskolan och tyckte att det var hur kul som helst. Så hade även jag turen att få en plats på tandläkarlinjen. I början studerade vi mest medicinska ämnen, men ganska tidigt kom vi i kontakt med patienter. De sista fyra terminerna hade vi mest patientbehandling på studentkliniken. Det var först då jag började få känslan av tandläkaryrkets olika sidor: en teknisk/konstnärlig del där min fingerfärdighet har stor betydelse och en helt annan där jag ska vara i nära kontakt med människor.

Under utbildningen fanns möjlighet att forska, vilket en del av mina studiekamrater valde att göra parallellt med studierna. En annan viktig del var det roliga studentlivet med mängder av olika aktiviteter.

Mitt yrkesliv som tandläkare har inneburit många olika former av anställningar, både inom folktandvården och privat. Efter att ha arrenderat en klinik i sex år kände jag att det var dags att skaffa en alldeles egen praktik, vilket jag nu gjort tillsammans med en kollega. Dagarna fylls av möten med mina trevliga patienter som blivit som goda vänner. Ingen dag är den andra lik. Det är också en snabb utveckling inom branschen - det gäller att hålla sig uppdaterad och gå på kurs minst en gång per termin. Det känns som att jag hela min karriär kan lära mig lite till och det är just detta i kombination hantverk/människor som gör jobbet så spännande."

Christian Alfredsson, allmäntandläkare på folktandvården i Färjestaden, Öland

"Jag ville bli tandläkare för att jag tyckte att det verkade intressant att arbeta inom vårdsektorn. Jag hade tidigare provat på ett par servicejobb och tyckte om arbete med personlig kontakt. Jag har under mina två år som tandläkare i landstinget fått möjlighet att vidareutbilda mig inom både kirurgi och implantat. Som offentliganställd tandläkare har man inte själv ansvaret för att kliniken ska gå runt utan jobbar tillsammans med flera för att nå det målet. Detta tycker jag är bra. Jag kommer att fortsätta jobba inom folktandvården.

I början upplevde jag jobbet som stressande. Ju längre jag håller på, desto mindre blir stressen. Detta gäller både tidspress och tron på min egen förmåga att planera och utföra en behandling. Jag tycker att det är väldigt roligt att tillsammans med en patient försöka lösa de problem som kan finnas.

Om du utbildar dig till tandläkare ligger arbetsmarknaden öppen för dig när du är färdig. Tandläkaryrket har stora utvecklingsmöjligheter och du får jobba med människor som ger dig direkt feedback på ditt arbete. Om utbildningen känns tuff kan du tänka på de goda förutsättningarna och den trygga framtid du har framför dig. För att få inblick i yrket kan du söka de traineejänster som finns i vissa landsting. Du kan som tandläkarstuderande även sommarjobba som tandsköterska. Jag provade aldrig det, men hörde av flera som gjorde det att de lärde sig mycket."

Kontaktuppgifter

Göteborgs universitet, Institutionen för odontologi

Box 450
405 30 Göteborg
Besöksadress: Medicinargatan 12 A-G
031-786 35 98 (studievägledning)
fereshteh.erfan@sahlgrenska.gu.se (studievägledare)
www.odontology.gu.se/utbildning/tandlakare

Malmö högskola, Odontologiska fakulteten

205 06 Malmö
Besöksadress: Carl Gustafs väg 34
040-665 84 61 (studievägledning och information)
lena.backstrom@mah.se
www.edu.mah.se/OGTAL

Karolinska Institutet, Odontologiska Institutionen

Box 4064, 141 04 Huddinge
Besöksadress: Alfred Nobels Allé 8, Flemingsberg
08-524 800 00 (växel)
www.ki.se/utbildning/2t113-tandlakarprogrammet

Umeå universitet, Institutionen för odontologi

Postadress: 901 85 Umeå
090-785 60 00 (växel)
info@odont.umu.se
www.odont.umu.se

Sveriges Tandläkarförbund

Box 1217
111 82 Stockholm
08-666 15 00 (vxl)
kansli@tandlakarforbundet.se
www.tandlakarforbundet.se

Tandläkarförbundets studerandeförening
finns på facebook: [www.facebook.com/
studerandeforeningen](http://www.facebook.com/studerandeforeningen)

Sveriges Tandläkarförbund

Box 1217 · 111 82 Stockholm · Tel 08-666 15 00 · Fax 08-662 58 42
kansli@tandlakarforbundet.se · www.tandlakarforbundet.se